

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2000/26/EB

2001/EES/57/11

frá 16. maí 2000

um samræmingu á lögum aðildarríkjanna um ábyrgðartryggingu vegna notkunar vélknúinna ökutækja og um breytingar á tilskipunum ráðsins 73/239/EBE og 88/357/EBE(*)

(Fjórða tilskipun um ökutækjatrýggingar)

EVROÞUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFAR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 2. mgr. 47. gr. og 95. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndarinnar⁽²⁾,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 251. gr. sáttmálans⁽³⁾, á grundvelli sameiginlegs texta sáttanefndarinnar frá 7. apríl 2000,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Eins og sakir standa er misræmi á milli ákvæða laga og stjórnsýslufyrirmæla í aðildarríkjunum um ábyrgðartryggingu vegna notkunar vélknúinna ökutækja og þetta misræmi er hindrun í vegi frjálsra fólksflutninga og frjálsrar tryggingaþjónustustarfsemi.
- 2) Nauðsynlegt er því að samræma þessi ákvæði til að innri markaðurinn geti starfað snurðulaust.
- 3) Í tilskipun 72/166/EBE⁽⁴⁾ samþykkti ráðið ákvæði um samræmingu á lögum aðildarríkjanna um ábyrgðartryggingu vegna notkunar vélknúinna ökutækja og til að kveða á um skyldu til að viðhalda váttryggingu gagnvart slíkri ábyrgð.
- 4) Í tilskipun 88/357/EBE⁽⁵⁾ samþykkti ráðið ákvæði um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum á sviði frumtrygginga, annarra en líftrygginga, og um að greiða fyrir því að réttur til að stunda þjónustustarfsemi sé nýttur.
- 5) Fyrirkomulagið með skrifstofur vegna græna skirteinisins tryggir að skjótt tjónauppgjör geti farið fram í landi tjónþola jafnvel þótt hinn aðilinn sé frá öðru landi í Evrópu.
- 6) Fyrirkomulagið með skrifstofur vegna græna skirteinisins leysir ekki allan vanda tjónþola sem þarf að gera kröfu í öðru landi á hendur aðila sem er búsettur þar og á hendur váttryggingafélagi með starfsleyfi þar (erlent réttarkerfi, erlent tungumál, framandi málsmeðferð við tjónauppgjör og oft óviðunandi tafir á tjónauppgjöri).

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjtið. EB L 181, 20.7.2000, bls. 65, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 4/2001 frá 31. janúar 2001 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn. Sjá EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna nr. 12, 8.3.2001, bls. 4.

⁽¹⁾ Stjtið. EB C 343, 13.11.1997, bls. 11 og Stjtið. EB C 171, 18.6.1999, bls. 4.

⁽²⁾ Stjtið. EB C 157, 25.5.1998, bls. 6.

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 16. júlí 1998 (Stjtið. EB C 292, 21.9.1998, bls. 123), staðfest 27. október 1999, sameiginleg afstaða ráðsins frá 21. maí 1999 (Stjtið. EB C 232, 13.8.1999, bls. 8) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 15. desember 1999 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum EB). Ákvörðun ráðsins frá 2. maí 2000 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum EB) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 16. maí 2000.

⁽⁴⁾ Stjtið. EB L 103, 2.5.1972, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 84/5/EBE (Stjtið. EB L 8, 11.1.1984, bls. 17).

⁽⁵⁾ Stjtið. EB L 172, 4.7.1988, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 92/49/EBE (Stjtið. EB L 228, 11.8.1992, bls. 1).

- 7) Í ályktun sinni frá 26. október 1995 um tjónauppgjör vegna umferðarslysa sem verða utan heimalands kröfuhafa⁽¹⁾ fór Evrópuþingið þess á leit við framkvæmdastjórnina, í samræmi við 2. mgr. 192. gr. sáttmálans, að hún legði fram tillögu að tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins til að leysa þennan vanda.
- 8) Rétt er að bæta við það fyrirkomulag sem komið var á með tilskipunum 72/166/EBE, 84/5/EBE⁽²⁾ og 90/232/EBE⁽³⁾ til að tryggja að tjónþolar, sem hafa orðið fyrir tjóni vegna slysa sem vélknúin ökutæki valda, sitji við sama borð án tillits til þess hvar í bandalaginu slysin verða. Ýmsu er ábótavant að því er varðar tjónauppgjör vegna slysa sem falla undir gildissvið þessarar tilskipunar, sem eiga sér stað í öðru ríki en því þar sem tjónþoli hefur búsetu.
- 9) Beiting þessarar tilskipunar við slys sem eiga sér stað í þriðju löndum þar sem fyrirkomulagið um notkun græna skírteinisins gildir og hafa áhrif á tjónþola, búsetta í bandalaginu, þar sem vélknúin ökutæki koma við sögu, ökutæki sem eru tryggð og að öllu jöfnu staðsett í aðildarríki, felur ekki í sér þá landfræðilegu útvíkkun á lögboðinni ökutækjatrýggingarvernd sem kveðið er á um í 2. mgr. 3. gr. tilskipunar 72/166/EBE.
- 10) Þetta felur í sér að tjónþoli öðlast rétt til að beina kröfu sinn beint til váttryggingafélags aðilans sem ber ábyrgð á slysinu.
- 11) Viðunandi lausn fyrir tjónþola sem verða fyrir tjóni vegna slysa, sem vélknúin ökutæki valda, sem falla undir gildissvið þessarar tilskipunar, slysa sem verða í öðru ríki en þar sem þeir eru búsettir, gæti verið að mega gera kröfu í aðildarríkinu, þar sem þeir hafa búsetu, á hendur tjónauppgjörfulltrúa sem er tilnefndur þar af váttryggingafélagi aðilans sem ber ábyrgð á slysinu.
- 12) Þessi lausn fæli í sér að farið yrði með tjón, sem tjónþolar verða fyrir utan aðildarríkisins þar sem þeir hafa búsetu, samkvæmt málsmeðferð sem þeim er kunn.
- 13) Það fyrirkomulag að hafa tjónauppgjörfulltrúa í aðildarríkinu þar sem tjónþoli hefur búsetu hefur hvorki áhrif á það hvaða efnisrétti skuli beita í hverju einstöku tilviki né áhrif á lögsögu.
- 14) Það að sá, sem orðið hefur fyrir tjóni, skuli eiga rétt til að beina kröfu sinni beint til váttryggingafélags er rökrétt viðbót við að tilnefna slíka fulltrúa og bætur auk þess lagalega stöðu tjónþola að því er varðar slys af völdum vélknúinna ökutækja sem eiga sér stað utan aðildarríkisins þar sem aðilinn er búsettur.
- 15) Í því skyni að bæta úr téðum atriðum, sem ábótavant er, skal kveða á um að aðildarríkið, þar sem váttryggingafélagið hefur starfsleyfi, krefjist þess að félagið tilnefni tjónauppgjörfulltrúa sem búsettir eru, eða hafa staðfestu, í hinum aðildarríkjunum og skulu þeir safna öllum nauðsynlegum upplýsingum í tengslum við kröfur vegna slíkra slysa og gera viðeigandi ráðstafanir til að gera upp kröfur fyrir hönd váttryggingafélagsins og á kostnað þess, þar á meðal greiða skaðabætur. Tjónauppgjörfulltrúar skulu hafa umboð til að koma fram fyrir hönd váttryggingafélagsins gagnvart fólki sem orðið hefur fyrir tjóni vegna slíkra slysa, auk þess að koma fram fyrir hönd þess frammi fyrir innlendum yfirvöldum, þar á meðal dómstólum þegar þess gerist þörf, svo fremi það samræmist reglum alþjóðlegs einkamálaréttar um val á lögsögu.
- 16) Starfsemi tjónauppgjörfulltrúa er ekki nægilegur grundvöllur til að kveða á um lögsögu dómstóla í aðildarríkinu, þar sem tjónþoli er búsettur, ef reglur alþjóðlegs einkamálaréttar um val á lögsögu kveða ekki á um það.

⁽¹⁾ Stjtið. EB C 308, 20.11.1995, bls. 108.

⁽²⁾ Önnur tilskipun ráðsins (84/5/EBE) frá 30. desember 1983 um samræmingu á lögum aðildarríkjanna um ábyrgðartryggingu vegna notkunar á vélknúnum ökutækjum (Stjtið. EB L 8, 11.1.1984, bls. 17). Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 90/232/EBE (Stjtið. EB L 129, 19.5.1990, bls. 33).

⁽³⁾ Þriðja tilskipun ráðsins (90/232/EBE) frá 14. maí 1990 um samræmingu á lögum aðildarríkjanna um ábyrgðartryggingu vegna notkunar á vélknúnum ökutækjum (Stjtið. EB L 129, 19.5.1990, bls. 33).

- 17) Tilnefning fulltrúa sem annast uppgjör bótakrafna skal vera eitt af skilyrðunum fyrir því að hefja og stunda váttryggingastarfsemi þá sem talin er upp í 10. flokki A-liðar í viðaukanum við tilskipun 73/239/EBE⁽¹⁾, að undanskilinni ábyrgð vegna flutninga. Þetta skilyrði skal því uppfyllt með einu opinberu leyfi sem gefið er út af yfirvöldum í aðildarríkinu þar sem váttryggingafélagið hefur aðalskrifstofu, eins og tiltekið er í II. bálki tilskipunar 92/49/EBE⁽²⁾. Þetta skilyrði skal einnig gilda um váttryggingafélög sem hafa aðalskrifstofu utan bandalagsins og hafa tryggt sér leyfi sem heimilar þeim að hefja váttryggingastarfsemi í aðildarríki bandalagsins. Af þessum sökum skal tilskipun 73/239/EBE breytt og bætt við hana.
- 18) Auk þess að tryggja að váttryggingafélagið hafi fulltrúa í ríkinu þar sem tjonþoli er búsettur, er rétt að tryggja tjonþola þann rétt að krafan verði gerð upp eins skjótt og auðið er. Því er nauðsynlegt, ef váttryggingafélagið eða fulltrúi þess skyldu bregðast þeirri skyldu sinni að bjóða skaðabætur innan viðunandi frests, að í landslögum séu viðeigandi skilvirk og kerfisbundin stjórnsýsluviðurlög, fjárhagsleg eða jafngild, svo sem fyrirmæli ásamt stjórnsýslusektum, reglubundin skýrslugjöf til eftirlitsyfirvalda, vettvangseftirlit, birting í innlendu lögbirtingablaði og í dagblöðum, afturköllun á starfsemi félagsins (bann við gerð nýrra samninga í tiltekinn tíma), tilnefning sérstaks fulltrúa eftirlitsyfirvalda sem hefur eftirlit með því að rekstur sé í samræmi við váttryggingalög, afturköllun starfsleyfis eða viðurlög gagnvart stjórnendum og forstöðumönnum. Þetta skal ekki hafa áhrif á beitingu neinna annarra ráðstafana, einkum og sér í lagi samkvæmt eftirlitslögum, sem kunna að teljast við hæfi. Til þess að váttryggingafélagið geti boðið bætur byggðar á rökstuðningi innan tilskilins frests er það þó skilyrði að ekki leiki vafi á bótaábyrgð og tjoninu sem orðið er. Rökstutt boð um skaðabætur skal vera skriflegt og í því tíundaður grundvöllur mats á bótaábyrgð og tjonni.
- 19) Auk þessara viðurlaga er rétt að kveða á um að vextir skuli greiðast ofan á bótafjárhæð sem váttryggingafélag býður eða dómstóll dæmir tjonþola, hafi bætur ekki verið boðnar innan tilskilins frests. Ef innlendar reglur aðildarríkja taka til kröfu um dráttarvexti er heimilt að beita þessu ákvæði með tilvísun til þeirra reglna.
- 20) Tjonþolar, sem hafa orðið fyrir tjonni í slysi sem hlýst af notkun vélknúinna ökutækja, eiga stundum erfitt með að fá gefið upp nafn váttryggingafélagsins sem viðkomandi ökutæki eru ábyrgðartryggð hjá.
- 21) Aðildarríki skulu koma á fót upplýsingamiðstöðvum í þágu slíkra aðila til að tryggja að slíkar upplýsingar séu veittar eins skjótt og auðið er. Í þessum upplýsingamiðstöðvum skulu tjonþolar einnig geta nálgast upplýsingar um tjónauppgjörfulltrúa. Nauðsynlegt er að slíkar miðstöðvar hafi með sér samstarf og veiti skjótt svör við beiðnum um upplýsingar um tjónauppgjörfulltrúa frá miðstöðvum í öðrum aðildarríkjum. Rétt er að slíkar miðstöðvar safni upplýsingum um það hvenær tryggingavernd rennur út í raun en ekki um það hvenær upprunalegum gildistíma trygginga-skirteinisins lýkur ef samninginn má endurnýja með því að segja honum ekki upp.
- 22) Setja skal sérákvæði um ökutæki (svo sem ökutæki í eigu hins opinbera eða hers) sem undanþágur frá ábyrgðartryggingarskyldu gilda um.
- 23) Ef lögmaetir hagsmunir tjonþola felast í því að honum sé tilkynnt um deili á eiganda ökutækisins, þeim sem ekur því að jafnaði eða skráðum umráðamanni þess, svo sem ef hann getur einungis fengið bætur frá þessum mönnum vegna þess að ökutækið er ekki tryggt á viðeigandi hátt eða ef tjon nemur meiru en váttryggingarfjárhæð, ber einnig að veita þessar upplýsingar.

⁽¹⁾ Fyrsta tilskipun ráðsins (73/239/EBE) frá 24. júlí 1973 um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum til að hefja og reka starfsemi á sviði frumtrygginga annarra en líftrygginga (Stjtið. EB L 228, 16.8.1973, bls. 3). Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 95/26/EB (Stjtið. EB L 168, 18.7.1995, bls. 7).

⁽²⁾ Tilskipun ráðsins (92/49/EBE) frá 18. júní 1992 um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum varðandi frumtryggingar, aðrar en líftryggingar, og um breytingu á tilskipunum 73/239/EBE og 88/357/EBE (þriðja tilskipun um skaðatryggingar) (Stjtið. EB L 228, 11.8.1992, bls. 1). Tilskipuninni var breytt með tilskipun 95/26/EB (Stjtið. EB L 168, 18.7.1995, bls. 7).

- 24) Tilteknar upplýsingar, svo sem nafn og heimilisfang eigandans eða þess sem ekur ökutækinu að jafnaði og númer váttryggingarskírteinis eða skráningarnúmer ökutækisins, eru persónuupplýsingar í skilningi tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 95/46/EB frá 24. október 1995 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga⁽¹⁾. Vinnsla slíkra gagna, með skírskotun til þessarar tilskipunar, verður því að vera í samræmi við innlendar ráðstafanir sem gerðar eru samkvæmt tilskipun 95/46/EB. Nafn og heimilisfang þess sem ekur ökutækinu að jafnaði skal því einungis látið uppi að kveðið sé á um slíkt í landslögum.
- 25) Nauðsynlegt er að tjónþoli geti leitað til tjónauppgjörstofnunar ef váttryggingafélagið hefur ekki tilnefnt fulltrúa eða er augljóslega að tefja uppgjör kröfu eða ef ekki eru vituð deili á váttryggingafélagi til þess að tryggja að tjónþoli verði ekki af þeim bótum sem hann á rétt á. Íhlutun tjónauppgjörstofnunar skal takmarkast við örfá, einstök tilvik þar sem váttryggingafélag hefur ekki rækt skyldur sínar þrátt fyrir letjandi áhrif hugsanlegrar viðurlagaálagningar.
- 26) Hlutverk tjónauppgjörstofnunar er einungis að gera upp bótakröfur vegna hvers kyns tjóns sem tjónþoli verður fyrir þegar ekki leikur vafi á ábyrgð og því verður tjónauppgjörstofnun að takmarka starfsemi sína við að ganga úr skugga um að bætur hafi verið boðnar innan þeirra tímamarka og í samræmi við málsmeðferð sem mælt hefur verið fyrir um, án þess að meta málsatvik.
- 27) Lögpersónur, sem samkvæmt lögum ganga inn í kröfu tjónþola gegn þeim sem ber ábyrgð á slysinu eða váttryggingafélagi hans (svo sem, til dæmis, önnur váttryggingafélög eða tryggingastofnanir), skulu ekki eiga rétt á að gera samsvarandi kröfu á tjónauppgjörstofnun.
- 28) Tjónauppgjörstofnun skal eiga rétt á að ganga inn í kröfu að því marki sem hún hefur bætt tjónþola tjónið. Til að auðvelda tjónauppgjörstofnun að framfylgja kröfu sinni á hendur váttryggingafélagi, sem hefur ekki tilnefnt tjónauppgjörfulltrúa eða er augljóslega að tefja uppgjör kröfu, skal sá aðili sem greiðir bætur í ríki tjónþola sjálfkrafa öðlast rétt á endurgreiðslu með því að ganga inn í kröfu tjónþola á hendur tilsvarandi aðila í ríkinu þar sem váttryggingafélagið hefur aðsetur. Síðarnefndur aðili er í bestri aðstöðu til að höfða mál vegna endurkröfu á hendur váttryggingafélaginu.
- 29) Jafnvel þótt aðildarríkin geti séð til þess að krafa á hendur tjónauppgjörstofnun sé til vara skal ekki skylda tjónþola til að leggja fram kröfu á hendur þeim sem ber ábyrgð á slysinu áður en hann gerir kröfu á hendur tjónauppgjörstofnun. Staða tjónþola í slíku tilviki skal ekki vera lakari en þegar um er að ræða kröfu gegn ábyrgðarsjóði samkvæmt 4. mgr. 1. gr. tilskipunar 84/5/EBE.
- 30) Þetta kerfi má gera starfhæft með samningi milli tjónauppgjörstofnana, sem aðildarríkin koma á fót eða samþykkja, þar sem starfsemi þeirra og skyldur og málsmeðferð við endurgreiðslu er skilgreind.
- 31) Ef ómögulegt reynist að finna váttryggjanda ökutækisins skulu gerðar ráðstafanir til þess að sá sem að lokum á að reiða fram fjárhæðina sem tjónþoli fær í skaðabætur, sé ábyrgðarsjóðurinn sem kveðið er á um í 4. mgr. 1. gr. tilskipunar 84/5/EBE í aðildarríkinu þar sem hið ótryggða ökutæki, sem olli slysinu, er að öllu jöfnu staðsett. Ef ómögulegt reynist að staðfesta um hvaða ökutæki er að ræða skulu gerðar ráðstafanir til þess að sá sem að lokum á að reiða fram fjárhæðina sé ábyrgðarsjóðurinn sem kveðið er á um í 4. mgr. 1. gr. tilskipunar 84/5/EBE í aðildarríkinu þar sem slysið átti sér stað.

(¹) Stjtið. EB, L 281, 23.11.1995, bls. 31.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Gildissvið

1. Markmiðið með þessari tilskipun er að mæla fyrir um sérákvæði sem gilda um tjónþola sem eiga rétt á skaðabótum vegna hvers kyns tjóns sem þeir verða fyrir í slysum, sem eiga sér stað í öðru aðildarríki en því þar sem tjónþoli er búsettur, og hljótast af notkun ökutækja sem eru tryggð og að öllu jöfnu staðsett í aðildarríki.

Með fyrirvara um löggjöf þriðju landa um skaðabótaábyrgð og alþjóðlegan einkamálarétt skal þessi tilskipun einnig gilda um tjónþola sem eru búsettir í aðildarríki og eiga rétt á bótum vegna hvers kyns tjóns af völdum slysa sem eiga sér stað í þriðju löndum þar sem landsskrifstofur bifreiðatrygginga, sem eru skilgreindar í 3. mgr. 1. gr. tilskipunar 72/166/EBE, hafa gerst aðilar að fyrirkomulaginu um notkun græna skirteinisins ef slík slys hljótast af notkun ökutækja sem eru tryggð, og að jafnaði staðsett, í aðildarríki.

2. Ákvæði 4. og 6. gr. skulu aðeins gilda þegar um er að ræða slys sem hlýst af notkun ökutækis

a) sem er váttryggt hjá starfsstöð í öðru aðildarríki en því ríki þar sem tjónþoli er búsettur, og

b) sem er að jafnaði staðsett í öðru aðildarríki en því ríki þar sem tjónþoli er búsettur.

3. Ákvæði 7. gr. skulu einnig gilda um slys af völdum ökutækja frá þriðju löndum sem falla undir 6. og 7. gr. tilskipunar 72/166/EBE.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „váttryggingafélag“: félag sem fengið hefur starfsleyfi yfirvalda í samræmi við 6. gr. eða 2. mgr. 23. gr. tilskipunar 73/239/EBE;
- b) „starfsstöð“: aðalskrifstofa, útibú eða umboð váttryggingafélags, eins og skilgreint er í c-lið 2. gr. tilskipunar 88/357/EBE;
- c) „ökutæki“: ökutæki eins og það er skilgreint í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar 72/166/EBE;
- d) „tjónþoli“: tjónþoli eins og hann er skilgreindur í 2. mgr. 1. gr. tilskipunar 72/166/EBE;
- e) „aðildarríkið þar sem ökutækið er að öllu jöfnu staðsett“: landsvæðið þar sem ökutækið er að öllu jöfnu staðsett eins og það er skilgreint í 4. mgr. 1. gr. tilskipunar 72/166/EBE.

3. gr.

Réttur til að beina kröfu beint til váttryggingafélags

Sérhvert aðildarríki skal tryggja að tjónþolar þeir, sem um getur í 1. gr., sem hafa orðið fyrir slysi í skilningi þess ákvæðis, eigi rétt á að beina kröfu sinni beint til váttryggingafélagsins sem aðilinn, sem ber ábyrgð á slysinu, er ábyrgðartryggður hjá.

4. gr.

Tjónauppgjörfulltrúar

1. Sérhvert aðildarríki skal gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að öll váttryggingafélög, sem tryggja gegn áhættu sem flokkast í 10. flokk í A-lið viðaukans við tilskipun 73/239/EBE, annarri en ábyrgð vegna flutninga, tilnefni tjónauppgjörfulltrúa í sérhverju aðildarríki öðru en því þar sem þau hafa fengið starfsleyfi yfirvalda. Tjónauppgjörfulltrúi skal fara með kröfur og uppgjör vegna tjóna af völdum slysa í þeim tilvikum sem um getur í 1. gr. Tjónauppgjörfulltrúi skal vera búsettur eða hafa staðfestu í aðildarríkinu þar sem hann hefur verið tilnefndur.

2. Val á tjónauppgjörfulltrúa skal vera ákvörðun váttryggingafélagsins. Aðildarríkjunum er óheimilt að takmarka þetta val.
 3. Tjónauppgjörfulltrúi getur unnið fyrir eitt eða fleiri váttryggingafélög.
 4. Tjónauppgjörfulltrúi skal, í tengslum við slíkar kröfur, safna öllum nauðsynlegum upplýsingum er varða tjónauppgjör og gera nauðsynlegar ráðstafanir til að semja um þær. Sú krafa að tilnefndur sé tjónauppgjörfulltrúi skal ekki fyrirbyggja rétt tjónþola eða váttryggingafélags hans til að hefja málssókn beint gegn þeim sem var valdur að slysinu eða váttryggingafélagi hans.
 5. Tjónauppgjörfulltrúar skulu hafa umboð til að koma fram fyrir hönd váttryggingafélagsins gagnvart tjónþolum í þeim tilvikum sem um getur í 1. gr. og fallast á kröfur þeirra að fullu. Þeir verða að vera færir um að rannsaka mál á opinberu tungumáli eða -málum aðildarríkisins þar sem tjónþoli er búsettur.
 6. Aðildarríkin skulu gera það að skyldu, og styðja með viðeigandi, árangursríkum og kerfisbundnum stjórnsýsluviðurlögum, fjárhagslegum eða samsvarandi, að innan þriggja mánaða frá þeim degi þegar tjónþoli gerir bótakröfu, annað hvort beint á váttryggingafélag þess sem olli slysinu eða tjónauppgjörfulltrúa þess,
 - a) sé þess krafist að váttryggingafélag þess sem olli slysinu eða tjónauppgjörfulltrúi þess bjóði bætur og rökstyðji þær í tilvikum þar sem ekki ríkir ágreiningur um bótaábyrgð og tjón hefur verið metið, eða
 - b) þess sé krafist að váttryggingafélag sem bótakröfu er beint til eða tjónauppgjörfulltrúi þess gefi rökstutt svar við þeim atriðum sem tiltekin eru í kröfunni í tilvikum þar sem bótaábyrgð er hafnað eða ekki hefur verið skorið úr um hana eða ef tjón hefur ekki verið metið að fullu.
- Aðildarríkin skulu setja ákvæði til að tryggja að þegar bætur eru ekki boðnar innan þriggja mánaða frestsins skuli vextir greiddast ofan á bótafjárhæðina sem váttryggingafélag býður eða dómstóll dæmir tjónþola.
7. Framkvæmdastjórnin skal gefa Evrópuþinginu og ráðinu skýrslu um framkvæmd fyrstu undirgreinar 4. mgr. og um skilvirkni þess ákvæðis sem og um samræmi innlendra viðurlagaákvæða fyrir 20. janúar 2006 og leggja fram tillögur ef nauðsyn ber til.
 8. Tilnefning tjónauppgjörfulltrúa skal ekki í sjálfu sér teljast opnun útibús, í skilningi b-liðar 1. gr. tilskipunar 92/49/EBE og tjónauppgjörfulltrúi skal ekki talinn vera starfsstöð í skilningi c-liðar 2. gr. tilskipunar 88/357/EBE né starfsstöð í skilningi Brussel-samningsins frá 27. september 1968 um dómsvald og um viðurkenningu dóma í einkamálum ⁽¹⁾.

5. gr.

Upplýsingamiðstöðvar

1. Í því skyni að gera tjónþola kleift að fara fram á bætur skal sérhvert aðildarríki koma á fót eða samþykkja upplýsingamiðstöð sem:
 - a) heldur skrá yfir:
 1. skráningarnúmer vélknúinna ökutækja sem eru að öllu jöfnu staðsett á yfirráðasvæði viðkomandi ríkis;
 2. i) númer váttryggingaskírteina sem taka til notkunar þessara ökutækja að því er varðar áhættu sem flokkast í 10. flokk í A-lið viðaukans við tilskipun 73/239/EBE, aðra en ábyrgð vegna flutninga, og, ef gildistími váttryggingaskírteinis er útrunninn, einnig daginn sem váttryggingarvernd rennur út;
 - ii) númer græna skírteinisins eða landamæraváttryggingaskírteinis ef annað þessara skjala gildir um ökutækið, svo framarlega sem það nýtur undanþágunnar sem kveðið er á um í b-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE;

⁽¹⁾ Stjórn. EB C 27, 26.1.1998, bls. 1 (samansteypt skjal).

3. Þau váttryggingafélög sem notkun ökutækja er tryggð hjá að því er varðar áhaettu sem flokkast í 10. flokk í A-lið viðaukans við tilskipun 73/239/EBE, aðra en ábyrgð vegna flutninga, og tjónauppgjörfulltrúar sem tilnefndir eru af slíkum váttryggingafélögum í samræmi við 4. gr., en nöfn þeirra skulu tilkynnt upplýsingamiðstöðinni í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar;
4. skrá um ökutæki sem í hverju aðildarríki njóta undanþágu frá kröfu um ábyrgðartryggingarvernd í samræmi við a- og b-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE;
5. þegar um er að ræða ökutæki sem kveðið er á um í 4-lið:
 - i) nafn yfirvalds eða stofnunar sem tilnefnd er í samræmi við aðra undirgrein a-liðar 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE til að annast bótagreiðslur til tjónþola í tilvikum þar sem málsmeðferðin, sem kveðið er á um í fyrsta undirlið 2. mgr. 2. gr. tilskipunar 72/166/EBE, á ekki við ef ökutækið nýtur undanþágunnar sem kveðið er á um í a-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE;
 - ii) nafn stofnunar sem ábyrgist ökutækið í aðildarríkinu þar sem það er að öllu jöfnu staðsett ef ökutækið nýtur undanþágunnar sem kveðið er á um í b-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE;
- b) eða samræma söfnun og miðlun þessara upplýsinga;
- c) og aðstoða bótakröfuhafa við að fá aðgang að upplýsingunum sem fjallað er um í 1.-5. lið a-liðar.

Upplýsingar samkvæmt 1.-3. lið a-liðar skal geyma í sjö ár eftir að skráning ökutækisins eða gildistími váttryggingasamningsins rennur út.

2. Váttryggingafélög, sem um getur í 3. lið a-liðar í 1. mgr., skulu tilkynna upplýsingamiðstöðvum í öllum aðildarríkjunum nafn og heimilisfang þess tjónauppgjörfulltrúa sem þau hafa tilnefnt, samkvæmt 4. gr., í hverju aðildarríki.
3. Aðildarríkin skulu tryggja að í sjö ár eftir slysið eigi tjónþoli rétt á því að upplýsingamiðstöðin í aðildarríkinu þar sem hann er búsettur, í aðildarríkinu þar sem ökutækið er að öllu jöfnu staðsett eða í aðildarríkinu þar sem slysið átti sér stað, láti honum í té, án tafar, eftirtaldir upplýsingar:

- a) nafn og heimilisfang váttryggingafélagsins;
- b) númerið á váttryggingaskirteininu; og
- c) nafn og heimilisfang tjónauppgjörfulltrúa váttryggingafélagsins í ríkinu þar sem tjónþoli er búsettur.

Upplýsingamiðstöðvar skulu hafa með sér samvinnu.

4. Upplýsingamiðstöðin skal láta tjónþola í té nafn og heimilisfang eiganda ökutækisins, þess sem ekur því að jafnaði eða skráðs umráðamanns þess ef lögmætir hagsmunir tjónþola felast í því að hann fái þessar upplýsingar. Að því er varðar þetta ákvæði skal upplýsingamiðstöðin einkum snúa sér:

- a) til váttryggingafélagsins, eða
- b) til skráningarskrifstofu ökutækja.

Njótí ökutækið undanþágunnar, sem kveðið er á um í a-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE, skal upplýsingamiðstöðin tilkynna tjónþola um nafn þess yfirvalds eða stofnunar sem tilnefnd er í samræmi við aðra undirgrein a-liðar 4. gr. þeirrar tilskipunar til að annast bótagreiðslur til tjónþola í þeim tilvikum þar sem málsmeðferðin, sem kveðið er á um í fyrsta undirlið 2. mgr. 2. gr. í þeirri tilskipun, gildir ekki.

Ef ökutækið nýtur undanþágunnar, sem kveðið er á um í b-lið 4. gr. tilskipunar 72/166/EBE, skal upplýsingamiðstöðin tilkynna tjónþola nafn stofnunarinnar sem ábyrgist ökutækið í landinu þar sem það er að öllu jöfnu staðsett.

5. Sú vinnsla persónuupplýsinga, sem um getur í málsgreinunum hér að framan, skal fara fram í samræmi við innlendar ráðstafanir sem gerðar eru í samræmi við tilskipun 95/46/EB.

6. gr.

Tjónauppgjörstofnun

1. Sérhvert aðildarríki skal koma á eða samþykkja tjónauppgjörstofnun sem annast bótagreiðslur til tjónþola í þeim tilvikum sem um getur í 1. gr.

Slíkir tjónþolar geta gert kröfu á tjónauppgjörstofnun í aðildarríkinu þar sem þeir eru búsettir:

- a) ef váttryggingafélag eða tjónauppgjörfulltrúi þess hefur ekki látið í té rökstutt svar við þeim atriðum sem koma fram í kröfu innan þriggja mánaða frá þeim degi sem tjónþoli gerði bótaskröfu á hendur váttryggingafélaginu sem ökutækið, sem olli slysinu, var tryggt hjá eða á hendur tjónauppgjörfulltrúa þess; eða
- b) ef váttryggingafélag hefur ekki tilnefnt tjónauppgjörfulltrúa í ríkinu þar sem tjónþoli er búsettur í samræmi við 1. mgr. 4. gr. Í því tilviki geta tjónþolar ekki gert kröfu á hendur tjónauppgjörstofnun ef þeir hafa gert bótaskröfu beint á hendur váttryggingafélaginu þar sem ökutækið, sem olli slysinu, var tryggt og hafa fengið rökstutt svar innan þriggja mánaða frá því að krafan var gerð.

Tjónþolar geta hins vegar ekki gert kröfu á tjónauppgjörstofnun hafi þeir hafið málsókn beint á hendur váttryggingafélaginu.

Tjónauppgjörstofnunin skal grípa til aðgerða innan tveggja mánaða frá þeim degi sem tjónþoli gerir bótaskröfu á hendur henni en hún skal hætta aðgerðum ef váttryggingafélagið, eða tjónauppgjörfulltrúi þess, sendir síðan rökstutt svar við kröfunni.

Tjónauppgjörstofnunin skal þegar í stað tilkynna:

- a) váttryggingafélagi ökutækisins sem olli slysinu eða tjónauppgjörfulltrúa þess;
- b) tjónauppgjörstofnun í aðildarríkinu þar sem váttryggingafélagið, sem gaf út váttryggingaskírteinið, hefur staðfestu;
- c) þeim sem var valdur að slysinu, ef vitað er,

að hún hafi móttækið kröfu frá tjónþola og að hún muni svara kröfunni innan tveggja mánaða frá því að hún var gerð.

Ákvæði þetta skerðir hvorki rétt aðildarríkis til að meta hvort bætur þessarar stofnunar teljast fullnaðarbætur eða ekki né til að setja ákvæði um tjónauppgjör milli þess aðila og þess eða þeirra sem voru valdir að slysinu og annarra váttryggjenda eða tryggingastofnana á vegum hins opinbera sem eiga að greiða tjónþola bætur vegna sama slyss. Aðildarríki mega þó ekki veita tjónauppgjörstofnun heimild til þess að setja nein skilyrði fyrir greiðslu bóta, önnur en þau sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun, svo sem að tjónþoli sýni fram á að sá sem ber skaðabótaábyrgð sé ófær um eða neiti að bæta tjónið.

2. Tjónauppgjörstofnunin, sem bætt hefur tjónþola tjónið í ríkinu þar sem hann er búsettur, skal eiga rétt á að krefjast endurgreiðslu á fjárhæðinni, sem greidd var í bætur, frá tjónauppgjörstofnun í aðildarríkinu þar sem váttryggingafélagið, sem gaf út váttryggingaskírteinið, hefur staðfestu.

Réttindi tjónþola gagnvart þeim sem var valdur að slysinu eða váttryggingafélagi hans skulu þá færast yfir til síðarnefndrar tjónauppgjörstofnunar að því marki sem tjónauppgjörstofnunin í aðildarríkinu þar sem tjónþoli er búsettur hefur bætt tjónið sem um ræðir. Sérhverju aðildarríki ber skylda til að viðurkenna slíkan rétt til að ganga inn í kröfu eins og kveðið er á um hann í hinum aðildarríkjunum.

3. Ákvæði þessarar greinar skulu koma til framkvæmda:

- a) eftir að samningur hefur verið gerður milli tjónauppgjörstofnananna, sem komið er á eða sem aðildarríkin samþykkja, um störf þeirra og skyldur og málsmeðferð um endurgreiðslu;
- b) frá og með þeim degi sem framkvæmdastjórnin ákveður, eftir að hún hefur, í nánú samstarfi við aðildarríkin, gengið úr skugga um að slíkur samningur hafi verið gerður.

Framkvæmdastjórnin skal gefa Evrópuþinginu og ráðinu skýrslu um framkvæmd þessarar greinar og um áhrif hennar fyrir 20. júlí 2005 og leggja fram tillögur ef nauðsyn ber til.

7. gr.

Ef ómögulegt reynist að fá staðfest um hvaða ökutæki er að ræða eða ef ómögulegt reynist, innan tveggja mánaða frá slysinu, að finna váttryggingafélagið, getur tjónþoli sótt um bætur frá tjónauppgjörstofnun í aðildarríkinu þar sem hann er búsettur. Tjón skal bætt í samræmi við 1. gr. tilskipunar 84/5/EBE. Tjónauppgjörstofnunin skal þá eiga kröfu, með þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 6. gr. þessarar tilskipunar:

- a) ef ekki er unnt að fá staðfest um hvaða váttryggingafélag er að ræða: á hendur ábyrgðarsjóðnum, sem kveðið er á um í 4. mgr. 1. gr. tilskipunar 84/5/EBE, í aðildarríkinu þar sem ökutækið er að öllu jöfnu staðsett;
- b) ef um er að ræða óþekkt ökutæki: á hendur ábyrgðarsjóðnum í aðildarríkinu þar sem slysið átti sér stað;
- c) ef um er að ræða ökutæki frá þriðja landi: á hendur ábyrgðarsjóðnum í aðildarríkinu þar sem slysið átti sér stað.

8. gr.

Tilskipun 73/239/EBE er breytt sem hér segir:

- a) Í 1. mgr. 8. gr. bætist eftirfarandi liður við:

„f) tilkynni nafn og heimilisfang tjónauppgjörfulltrúa sem tilnefndur er í hverju aðildarríki öðru en því þar sem sótt er um starfsleyfið, ef áhættan sem tryggt er gegn flokkast í 10. flokk í A-lið viðaukans, að undanskilinni ábyrgð vegna flutninga.“

- b) Í 2. mgr. 23. gr. bætist eftirfarandi liður við:

„h) tilkynni nafn og heimilisfang tjónauppgjörfulltrúa sem tilnefndur er í hverju aðildarríki öðru en því þar sem sótt er um starfsleyfið, ef áhættan sem tryggt er gegn flokkast í 10. flokk í A-lið viðaukans, að undanskilinni ábyrgð vegna flutninga.“

9. gr.

Tilskipun 88/357/EBE er breytt sem hér segir:

- Í 4. mgr. 12. gr. a bætist eftirfarandi undirgrein við:

„Ef váttryggingafélag hefur ekki tilnefnt fulltrúa geta aðildarríkin samþykkt að tjónauppgjörfulltrúi, sem tilnefndur er í samræmi við 4. gr. tilskipunar 2000/26/EB(*) annist störf fulltrúans sem tilnefndur er samkvæmt þessari málsgrein.

(*) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2000/26/EB frá 16. maí 2000 um samræmingu á lögum aðildarríkjanna um ábyrgðartryggingu vegna notkunar vélknúinna ökutækja og um breytingar á tilskipunum ráðsins 73/239/EBE og 88/357/EBE (Stjtíð. EB L 181, 20.7.2000, bls. 65).“

10. gr.

Framkvæmd

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta fyrir 20. júlí 2002 nauðsynleg lög og stjórnslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Þau skulu beita þessum ákvæðum fyrir 20. janúar 2003.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær verða birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

3. Með fyrirvara um 1. mgr. skulu aðildarríkin koma á fót eða samþykkja tjónauppgjörstofnun í samræmi við 1. mgr. 6. gr. fyrir 20. janúar 2002. Ef tjónauppgjörstofnanir hafa ekki gert samning í samræmi við 3. mgr. 6. gr. fyrir 20. júlí 2002 skal framkvæmdastjórnin gera tillögu um ráðstafanir til að tryggja að ákvæði 6. og 7. gr. komi til framkvæmda fyrir 20. janúar 2003.

4. Aðildarríkin mega, í samræmi við sáttmálann, viðhalda eða samþykkja ákvæði sem eru hagstæðari fyrir tjónþola en ákvæðin sem nauðsynleg eru til að fara að tilskipun þessari.
5. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem samþykkt verða um málefni sem tilskipun þessi nær til.

11. gr.

Gildistaka

Tilskipun þessi öðlast gildi á þeim degi sem hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

12. gr.

Viðurlög

Aðildarríkin skulu samþykkja viðurlög vegna brota á innlendum ákvæðum sem þau samþykkja til framkvæmdar þessari tilskipun og gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að þessum viðurlögum sé beitt. Viðurlögin skulu vera áhrifarík, í réttu hlutfalli við brot og letjandi. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni þessi ákvæði eigi síðar en 20. júlí 2002 og breytingar, sem kunna að verða gerðar á þeim, eins fljótt og unnt er.

13. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 16. maí 2000.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

Nicole FONTAINE

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

Manuel CARRILHO

forseti.
